

Силабус навчальної дисципліни
«ПСИХОЛОГІЯ МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ»

LABORE ET ZELO

Освітня програма: «Міжнародні відносини і культурна дипломатія»
Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) рівень
Обсяг: 3 кредити ЄКТС
Курс: 1; **Семестр:** 1
Дні, Час, Місце: згідно з розкладом
Кафедра: педагогіки, початкової освіти, психології та менеджменту
Затверджено: протокол №1 від 27.08.2024 р.

Інформація про викладача

Ім'я	Щотка Оксана Петрівна
Контакти	E-mail: pskaf2016@gmail.com , тел.: 0966887631
Робоче місце	Кафедра педагогіки, початкової освіти, психології та менеджменту, ауд. 233 навчального корпусу № 2
Години консультацій	вівторок 13.30-14.50

Опис навчальної дисципліни

Психологія міжкультурного спілкування є важливою складовою професійної компетентності фахівця з міжнародних відносин. Змістом дисципліни передбачено здобуття загальнокультурної та професійно орієнтованої підготовки, спеціальних умінь і знань, а також певного досвіду їх практичного застосування. Метою викладання дисципліни «Психологія міжкультурного спілкування» є: формування міжкультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців з міжнародних відносин. Така компетентність передбачає знання закономірностей комунікативного процесу, особливостей спілкування людей, що відносяться до різних національних та мовно-культурних спільнот, природи труднощів міжкультурного спілкування та шляхів їх подолання. Завданням даного курсу є формування вміння молодшої особистості досконало висловлюватися й уважно чути, розуміти специфічні смисли, які виражають та інтерпретують учасники міжкультурної комунікації.

Дисципліна вивчається на першому році підготовки магістрантів протягом 1-го семестру. Передбачається, що студенти володіють базовими знаннями з психології. Загальний і універсальний характер даної дисципліни передбачає використання здобутих під час її вивчення знань і навичок в професійній діяльності та ділових відносинах.

Компетентності та результати навчання

Компетентності

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Міжнародні відносини і культурна дипломатія» сприяє набуттю здобувачами компетентностей:

ЗКЗ. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК7. Здатність працювати в команді

СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК8. Здатність організовувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи.

СК10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

СК11. Здатність планувати та здійснювати проекти та заходи в сфері публічної і культурної дипломатії.

Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Психологія міжкультурного спілкування» у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Міжнародні відносини і культурна дипломатія» сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН7. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

ПРН13. Брати участь у професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

ПРН14. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

ПРН15. Аналізувати та оцінювати ефективність діяльності державних та недержавних інституцій в сфері публічної і культурної дипломатії.

ПРН16. Проектувати та реалізовувати заходи в галузі публічної і культурної дипломатії.

Форми, методи та засоби навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год.), практичних занять (14 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (60 год.) для студентів денної форми здобуття вищої освіти; лекцій (6 год) та практичних робіт (4 год), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та інтернет мережі (80 год) для студентів заочної форми здобуття вищої освіти.

Викладач використовуватиме проблемні та інтерактивні методи навчання, елементи тренінгу комунікативних умінь, консультації.

Навчання відбуватиметься з використанням платформи Moodle/ Уніком-НДУ, тому здобувачам вищої освіти потрібно зареєстрованими в освітній мережі та підписатися на курс.

Організація навчання

Теми лекцій

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Психологія міжкультурного спілкування як напрям соціально-психологічних досліджень	2	2
2.	Культурно-антропологічні основи психології міжкультурного спілкування	2	2
3.	Соціально-психологічні основи міжкультурного спілкування	2	2
4.	Вербальна та невербальна комунікація у міжкультурному спілкуванні	2	-
5.	Когнітивні аспекти міжкультурного спілкування	2	-
6.	Конфліктність та партнерство у міжкультурному спілкуванні	2	-
7.	Психологія упередженості у міжкультурному спілкуванні	2	-
8.	Толерування міжкультурних відмінностей. Діалог культур	2	-
Разом		16	6

Теми практичних робіт

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Культурно-антропологічні основи міжкультурного спілкування	2	-
2.	Соціальна психологія міжкультурного спілкування	2	-
3.	Комунікація у міжкультурному спілкуванні	2	-
4.	Соціальна перцепція у міжкультурному спілкуванні	2	2
5.	Конфліктність та партнерство у міжкультурному спілкуванні	2	-
6.	Психологія упередженості у міжкультурному спілкуванні	2	2
7.	Толерування міжкультурних відмінностей	2	-
Разом		14	4

Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Інкультурація, соціалізація як механізми засвоєння культури	7	15
2.	Проблема «чужорідності» культур та етноцентризм	7	10
3.	Процес акультурації у міжкультурній комунікації	7	15

4.	Стереотипи у міжкультурній комунікації	7	15
5.	Психологія міжкультурного конфлікту	8	15
6.	Міжкультурна комунікація в діловому контексті	8	10
7.	Подолання упередженості у міжкультурному спілкуванні	8	10
8.	Толерантність та інтолерантність у міжкультурному спілкуванні	8	10
Разом		60	80

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Форм роботи	Критерії	Розподіл балів
Робота під час занять	Активна участь у дискусії та симуляціях комунікації, міні-тренінгу	0-10
	Головний доповідач/модератор питання	0-10
	Якісне виконання практичних завдань	0-30
	Теоретично обґрунтований аналіз кейсів міжкультурного спілкування	0-10
Разом:		50
Есе «Рефлексія комунікативного потенціалу»	Розуміння психологічних детермінант успішної міжкультурної комунікації	0-3
	Обробка даних самодіагностики комунікативного потенціалу та їх інтерпретація	0-3
	Рефлексія комунікативного потенціалу на основі отриманих результатів	0-3
	Індивідуальна програма самовдосконалення комунікативних якостей в контексті вимог професійної діяльності	0-3
	Оформлення роботи	0-2
Разом:		20
Підсумкове тестування	Оцінка міри володіння знаннями програмного матеріалу. Оцінка здатності встановлення взаємозв'язків та виносити судження. Оцінка здатності враховувати психологічні закономірності при вирішенні практичних завдань.	
Разом:		30
Всього за курс		100

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте перейти до безпечного місця та повідомити про це викладача.

Відвідування та / або участь є важливим компонентом навчального процесу. Однак, якщо студент бажає навчатися дистанційно – всю навчальну діяльність, включно з виконанням і поданням для оцінювання завдань, можна здійснювати у дистанційному режимі на сторінці курсу в середовищі Уніком.

Дедлайн. Захист результатів практичних робіт відбувається під час наступних практичних занять, але не пізніше, ніж за три дні до заліку.

Якщо ви не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», узгодьте з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з діючим положенням про організацію освітнього процесу в університеті.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність»

(http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/polozennia_pro_akademichny_dobrochesnist.pdf).

Всю заплановану роботу студенти виконують самостійно. У разі виявлення несамотійного виконання завдання, результат анулюється, а робота повертається студенту на переопрацювання з дотриманням правил академічної доброчесності.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/pravula_rozporiadky.pdf) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/etychkodex.pdf).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у неформальній освіті.

Рекомендовані джерела інформації

Базові:

1. McLean Scott Business (2015). *Communication for Success*. University of Minnesota Libraries Publishing.
2. Paludi Michele A. (2013). *Psychology for Business Success*. Praeger.
3. Бородін І.Є., Комарова К.В., Липовська Н.А., Тарасенко Т.М. (2019). *Соціально-психологічні основи ділового спілкування: навч. посіб.* Дніпро: Грні.

4. Вязова Р.В. (2012). *Філософські проблеми міжкультурної комунікації*: навчальний посібник. Запоріжжя.: ЗНУ.
5. Кайдалова Л.Г.,Пляка Л.В. (2011). *Психологія спілкування*: навч. Посібник. Х.: НФаУ.
6. Кручек В.А. (2010). *Психолого-педагогічні основи міжособистісного спілкування*. Київ: НАКККіМ.
7. Левицький А.Е., Борисенко Н.Д., Савчук І.І. (2011). *Теорія міжкультурної комунікації*.
8. Манакін В.М. (2012). *Мова і міжкультурна комунікація*: навч. посіб.ВЦ «Академія».
9. навч.посібник. К.: ДАКККіМ.
10. Орбан-Лембрик Л. Е. (2005). *Соціальна психологія*. К. : Академвидав.
11. Сизоненко Н. (2020). (ред.). *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика* : колективна монографія. Київ: Видавництво Ліра-К.
12. Слюсаревський М. М. (ред). (2018). *Основи соціальної психології* : підручник для закладів вищої освіти. Київ : Талком.

Допоміжні:

1. Гусев, А., ред. (2020) *Комунікативні технології інформаційного суспільства* : монографія. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 142.
2. Карамушка Л.М. (2003). *Психологія управління*. К.: Міленіум.
3. Петренко, І., ред. (2020) *Менеджмент соціальних конфліктів*: метод. рек. Київ : Інститут соціальної та політичної психології.
4. Слюсаревський М. М., Блінова О.Є. (2013). *Психологія міграції*. Кіровоград: Імек ЛТД.
5. Слюсаревський М. М., Хазратова Н. В. (2020) *Теоретичні напрями соціальної психології*. Львів: Видавництво Львівської політехніки.
6. West, M.A. (2004). *Effective Teamwork: Practical Lessons from Organizational Research*. Oxford: Blackwell. An introduction to the relevant research and the practice of teamwork.